

ОБВИНИТЕЛИТЕ СЕ УДАВИЈА ВО МАКЕДОНСКИОТ КРИМИНАЛ И КОРУПЦИЈА

По формирањето на новата Влада и нејзиното етаблирање, односно стабилизирање, следна алка во синцирот на власта е именувањето нов републички јавен обвинител на Република Македонија, чие изгласување зависи од структурата на пратениците во Собранието.

Последните две личности, Ставре Џиков и сè уште актуелниот функционер и партнер на власта во заминување - Александар Прчевски, врз чиј грб требаше да се темели одговорноста за функционирањето на севкупната државна и национална обвинителска структура во последниве 4, односно 8 години, не минаа славно.

Нивната кариера ја одбележа преголемата политичка зависност, од која произлезе дека јавните обвинители на РМ се парадери и продолже-

АЛЕКСАНДАР ПРЧЕВСКИ, РЕПУБЛИЧКИ ЈАВЕН ОБВИНИТЕЛ

ВЛАСТА ГО ЖРТВУВАШЕ ЈАВН НАПРАВИ РУБИКОВА КОЦК

■ Пишува: Кокан СТОЈЧЕВ

на рака на владејачките гарнитуре. Во нивниот период организираниот криминал се "залауфа" и се зацврсти меѓу државната и царинската структура, така што ситните риби, кои подоцна беа фатени од органите на прогонот, всушност ја покажаа силата и моќта на криминалците во земјава.

Доколку предвид се земе и ангажираноста на првите луѓе во Обвинителството, тогаш резултатите остануваат само сламка за која јавноста

секогаш се фаќа, но таа истовремено претставува оправдување за власта.

ФРАЗИ И ЦИТАТИ

Пред доаѓањето на функцијата јавен обвинител на РМ, Александар Прчевски, беше судија во Основниот суд Битола во Битола и негов претседател. Овој битолчанец стекна слава благодарение на тоа што одби да му ја исполни желбата на експремиерот Љубчо Георгиевски

Владејачката гарнитура во заминување ветуваше дека ќе се пресмета со криминалот и со корупцијата, а тогашната опозиција, сега сконцентрирана во ВМРО-Народна, ја обвинуваше Владата на Бучковски дека води селективна кампања против неа, односно судството неправедно им суди на нивните членови на партијата.

Се трубеше дека правната држава е во колапс, а пречките се лоцираа во регулативата и во законите.

Поради ова, прво се смени дел од Уставот, а подоцна се донесоа одредени измени и дополнувања на законите поврзани со кривичното право, Законот за извршна постапка итн.

Од сè ова единствен пример за завршен случај поврзан со криминал е Амди Бајрам, додека другите сè уште се мотаат по лавиринтите на македонското судство.

ЕКСЈАВНИОТ ОБВИНИТЕЛ НА РМ, СТАВРЕ ЦИКОВ

Кандидатот за јавен обвинител го утврдува Владата од пријавените кандидати на огласот, а именувањето го врши Собранието.

Поради ваквата процедура за избор, во која главните улоги ги имаат Владата и Собранието, досегашните обвинители беа сметани дека се послушни партиски војници, што не е далеку од вистината. Во ниту еден момент првите луѓе на Обвинителството во Република Македонија не покажаа резултати, поради што странците постојано ја критикуваа нивната, но и работата на македонското судство.

"ПАРТИСКИ ЗАКЛЕТВИ"

Поради тоа, веќе никој не верува во искреноста на зборовите дадени за време на заклетвата која се дава во законодавниот дом. Да потсетиме што вети Александар Прчевски, кога официјално

ОТО ОБВИНИТЕЛСТВО ЗА ДА А ОКОЛУ КРИМИНАЛЦИТЕ

да го разреши тогашниот стегаен управник на "ТАТ", Никола Јанковски, и на тоа место да ја постави контроверзната Соња Николовска. Но, сепак ќе замине во историјата без да му фали и едно "влакно од главата".

Имено, Прчевски не успеа да ја разреши егнигмата поврзана со борбата против корупцијата и организираниот криминал во земјава, поради што неславно ќе заврши на буниште. Неговиот претходник Ставре Циков, "пулен на Георгиевски" се расфрлаше со фрази и со цитати, а не процесуираше ниту еден поголем случај на прекршување на законите од функционерите на власта која тогаш си замина. Додека, пак, неговиот наследник Прчевски уште повеќе загла-

Со извршувањето на кривичното дело даночно затајување од член 279 од Кривичниот законик, обвинетите одбегнале да плаќаат Данок на додадена вредност во вкупен износ од 111.855.169,73 денари и плаќање на данок од добивка во вкупен износ од 85.953.215,78 денари, или по двата основа, вкупниот износ изнесува 197.808.385,31 денари.

ви во политичката конјатура, необидувајќи се ниту за момент да се измолкне од канците на власта. Знаејќи дека деновите му се одбројани пред извесно време Прчевски јавно призна дека е "последниот будала" кој седнал на оваа функција и со тоа ги потврди сите информации за тесната врска со структурите на СДСМ. Она што можеби ќе го надживее неговото име е само формирањето на Одделението за

организиран криминал, кое сега ќе треба да ја преземе одговорноста за борбата против ова зло, кое не почитува државни граници.

Инаку, според законската регулатива јавен обвинител може да стане правник со положен правосуден испит, кој притоа мора да ужива углед за вршење на функцијата и да има најмалку 12-годишно работно искуство, со потврдени резултати во првото.

стапи на должноста во Обвинителството. Во свечената изјава која ја даде пред претседателот на Собранието тој вети дека нема да биде партиски војник и ги отфрлаше нападите на опозицијата дека ја добил функцијата заради партиската лојалност.

"Свесен сум за случувањата кои секојдневно ги имаме како криминалитет и кршење на Уставот и на законите. Ќе се потрудам тоа да биде надминато и да се сведе на минимум. Однапред ве уверувам дека сум расчистил со помислата дека ќе дејствувам партиски", рече Прчевски.

Тој категорично тврдеше дека ниту бил ниту се обидел да се инволвира во аферата "ТАТ".

"Јас како претседател на

Судот немав никакви инженерции во овој случај. Сите одлуки околу 'ТАТ' ги носеа стечајниот совет и стечајниот судија", тврдеше Прчевски.

Јавниот обвинител ветуваше работа во интерес на сите граѓани и владеење на правото, а вети дека ќе биде транспарентен и отворен кон јавноста.

"Однапред е расчистена помислата дека ќе бидам партиски или непартиски човек, или дека ќе ги двојам луѓето по партиска, верска, расна или некоја друга припадност. Да оставиме времето да покаже дали ќе бидам обвинител на една или на друга партија или обвинител на сите граѓани во Република Македонија", истакна Прчевски.

Во април 2003 година, при именувањето на неговите заменици и обвинители, тој изјави:

"Уверен сум дека со реизборот на обвинителите и нивните заменици можностите за борба против организираниот криминал се сè поголеми и очекувам дека овој тим ќе го оправда изборот", изјави државниот обвинител Прчевски по давањето на свечените изјави на избраните обвинители во Собранието.

Првиот човек на Обвинителството тврдеше дека нема застој во извршувањето на јавно обвинителската функција, сите кривични пријави се обработуваат и натаму се проследуваат, а доколку има основа за тоа, во истрагата се преточуваат во обвиненија пред надлежните судови.

Единствено што му одеше во прилог на функцијата е тоа што по интервенциите во Уставот, во голема мерка се олесни постапката за борба против организираниот криминал. Но, тоа не го ослободува од одговорноста за начинот на процесуирање на постапките и за прибирање докази против лицата, кои го загрозуваат општествениот и државниот интерес.

"Обвинителството, без кри-

вични предистражни дејства, без можност да собира докази и да води други истражни дејства, тешко дека ќе се справи со организираниот криминал", сметаше Прчевски.

ВРЗАНИ РАЦЕ

Минатата владејачка гарнитура ветуваше дека ќе се пресмета со криминалот и со корупцијата, а тогашната опозиција, сега сконцентрирана во ВМРО-Народна, ја обвинуваше Владата на Бучковски дека води селективна кампања против неа, однос-

Од сè ова, единствен пример за завршен случај поврзан со криминал е Амди Бајрам, додека другите сè уште се мотаат по лавиринтите на македонското судство.

"Судството е тромо", велеше јавниот обвинител на РМ, Александар Прчевски, кој се правдаше за своите лоши работи, додавајќи дека имало објективни причини - дупки во законите, кои се користеле за одолговлекување на процесите, но и субјективни причини - кај судството.

"Не може еден претседател на суд во согласност со

ИЗВЕШТАЈ

Според извештајот за работата на Јавното обвинителство на РМ за 2005 година, тоа постапувало против 22.478 лица, а од овој број биле решени пријави против 17.614 лица. Процентот на нерешените кривични пријави на подрачјето на Вишото јавно обвинителство во Скопје изнесува 27,35 отсто, на подрачјето на Вишото јавно обвинителство во Битола процентот на нерешени случаи се задржал на 10 отсто, додека штипското Вишо обвинителство има најмалку нереализирани случаи - 6,3 проценти.

Одделението за гонење на сторителите на кривични дела од областа на организираниот криминал во рамките на Јавното обвинителство на РМ беше формирано во октомври 2004 година. Во неговиот состав биле ангажирани пет заменици на основниот јавен обвинител, а од 1 ноември и 1 декември 2005 година биле приклучени - стручен соработник и дактилограф.

Според извештајот, Одделението функционираше во несоодветни просторни услови и без минимална техничка опрема, компјутери и печатари. Во одделот од извештајот за функцијата на кривично гонење, односно

Во извештајот се наведува дека во текот на истражната постапка, по барањата за спроведување истрага, по основ на ДДВ платен е вкупен износ од 33.912.482,13 денари, а по основ на данок од добивка било платено 24.982.936,58 денари, или по двата основа било собрано 58.895.418,71 денари. Според мислењето на Обвинителството, тенденцијата на плаќање на данокот во текот на истражната постапка е резултат на предложените мерки, кои од страна на судот се прифатени - определување мерка притвор и привремено обезбедување на средства и имот.

но судството неправедно им суди на нивните членови на партијата.

Имено, правната држава беше во колапс, а пречките ги лоцираше во регулативата и во законите. Поради ова, прво се смени дел од Уставот, а подоцна се донесоа одредени измени и дополнувања на законите поврзани со кривичното право, Законот за извршна постапка итн.

неговите овластувања да не организира судење на начин на кој доликува. Сè ова создава немир кај јавноста и таа со право реагира. Врз основа на сè тоа, секако дека ќе немаат доверба во институциите на правниот систем", изјави Прчевски, кој дури во неговото финале призна дека политичарите му ги врзале рацете и затоа немало ефект од неговата работа.

преткривична постапка, се наведуваат олеснителните постапки, кои им помогале во борбата против организираниот криминал.

Имено, во текот на јавно-обвинителското постапување, во преткривичната постапка, Одделението се трудело максимално да ги употреби нововведените институти во Законот за кривична постапка и наводно со оваа примена јавниот обвинител станал поагилен.

Така, на пример, во согласност со овластувањата

жавата ѝ била нанесена голема материјална штета.

Што се однесува до примената на посебни истражни мерки, Одделението за гонење на сторители на кривични дела од областа на организираниот криминал и корупција, согласно член 142, во врска со член 142-б од ЗКП, на образложен предлог на Министерството за внатрешни работи издало 18 наредби за примена на посебни истражни мерки, во случаи кога се работело за непознати сторители на кри-

вештајот, сите барања за спроведување истрага биле прифатени од страна на судот. Против 73 лица било поднесено барање мерка притвор, а од страна на судовите било одобрено барањето, освен во еден случај. Во извештајот за работата на Јавното обвинителство на РМ во 2005 година, посебно внимание треба да ѝ се посвети на т.н. масовна појава за даночна евазија, за која се крена голема фама во јавноста, но резултатите изостанаа. На тој начин работата

е извршено плаќањето се-вкупниот износ го подигнува со назнака "набавка на земјоделски производи", на "комисиона стока" и слично.

По подигнувањето на паричните средства, ова лице задржувало од 1 до 2 отсто од подигнатиот износ и преку посредникот кој, исто така, задржувал одреден процент на име провизија, парите во готово му ги враќале на уплатувачот. Лицето кое ги испорачувало фактурите не водело никаква книговодствена евиденција ниту

ЗАМЕНИК НА ЈАВНИОТ ОБВИНИТЕЛ, ЗОЈА ЛЕГА, НА КОНСУЛТАЦИИ КАЈ ПРЕМИЕРОТ НА ЗАМИНУВАЊЕ, ВЛАДО БУЧКОВСКИ, ЗА ДА ГИ "ИСПЕГЛААТ СТАВОВИТЕ" ОКОЛУ АФЕРАТА СО НАЈБОГАТИОТ ОВЧАР - ИСНИФАРИС ЏЕМАИЛИ

на јавниот обвинител кои му ги дава законските норми, односно согласно член 144 став 4 од ЗКП, обвинителот ги користел овие овластувања за да ги провери причините за оставката на поранешниот претседател на Владата на РМ, Хари Костов, при што биле сослушани 11 лица.

Согласно овој член од Законот за кривична постапка, биле сослушани и две лица за кои имало основ за процесуирање на предметите во врска со даночната евазија, која според извештајот била најмасовна криминална појава во 2005 година, при што преку високи износи на даночно затајување на др-

вични дела. Со овие наредби се вршело тајно набљудување, следење и визуелно-тонско снимање на лица и предмети со технички средства, привиден (симулиран) откуп на предмети, како и привидно (симулирано) давање поткуп итн.

ЗА ДАНОЧНОТО ЗАТАЈУВАЊЕ

Во текот на 2005 година Одделението за гонење на сторители на кривични дела од областа на организираниот криминал и корупција, до надлежните судови било поднесено барање за спроведување истрага против 89 обвинети лица. Според из-

на Одделението за гонење на сторители на кривични дела од областа на организираниот криминал и корупција се изјалови.

За потсетување, во преткривичната постапка било утврдено дека едно лице регистрирало повеќе трговски друштва и преку еден или повеќе посредници стапувало во контакт со различни фирми, на кои им испорачувало фактури за наводно испорачана стока или извршена услуга. Соодветната фирма, и покрај тоа што е свесна дека не постои реално должничко-доверителен однос, врши плаќање на фактури со пресметан ДДВ, по што лицето на чија сметка

вршело плаќање на даноци кон државата, а фирмата која, пак, плаќа фиктивни фактури во својата книговодствена евиденција прикажувала влезен ДДВ, со кој вршела компензирање на своите обврски за плаќање а, исто така, за платениот износ фиктивно ја намалувало добивката и со тоа се одбегнувало плаќањето и на данокот од добивка со стапка од 15 отсто од платениот износ. За да се оневозможи откривањето, издавачот на фактурите по извесен период го ликвидирало правното лице, а едновременно регистрирало ново трговско друштво. По овие основи биле поднесени пријави против 40 лица.